

Tržištěm prochází policejní inspektor Očumelov v novém plášti a s uzlíkem v rukou. Za ním si vykračuje zrzavý městský strážník s ošatkou zabaveného angreštu. Kolem dokola ticho . . . Na plácku ani noha . . . Otevřené dveře krámků a výčepů zírají do světa pochmurně jako hladové tlamy; dokonce ani žebračka není u nich vidět.

„Tak ty budeš kousat, mrcho jedna!“ slyší najednou Očumelov. „Lidi, nepusťte ji! To by tak hrálo! Kousat! Drž hol Á . . . á!“

Ozve se psí skučení. Očumelov se podívá a vidí, jak ze skladiště dříví kupce Pičugina vyráží po třech se belhající a nazpátek se otáčející pes. Za ním vyběhne člověk v naškrobené kartonové košili a rozhalené vestě. Jak ho dohání, převáží se trupem dopředu, vrhne se na zem a popadne psa za zadní nohy. Zas úpěnlivé psí zaskučení a křik: „Nepouštěj!“ Z krámu vyhlízejí ospalé tváře a před skladištěm dřeva se za chvíli utvoří hlouček jakoby ze země vyrostlých lidí.

„Nějaká mela, milostpane!“ upozorňuje strážník.

Očumelov udělá vlevo v bok a vykročí ke shluku. U vrat spatří téhož člověka s rozepjatou vestou zvedat pravici a ukazovat lidem zakrvácený prst. Jeho podnapilá tvář jako by řikala:

„Počkej, ty si to vypiješ, šelmo!“ Ba i ten prst vztyčuje jako na znamení vítězství. Očumelov v něm poznává zlatnického mistra Chrjukina. Uprostřed hloučku sedí původce skandálu, bílé chrtí štěně se špičatou tlamou a žlutou skvrnou na hřbetě. Sedí s roztaženými nohama a celé se těse. Jakoby usazené oči se dívají smutně, vystrašeně.

„Co se to tu děje?“ vyptává se Očumelov a prodírá se doprostřed hloučku. „Co je to tu? Co je s tvým prstem? . . . Kdo to křičel?“

„Jdu si, milostivý pane, nikoho si ani nevšímnu,“ začíná Chrjukin a pokašlává do hrsti, „kvůli dříví s Dmitrijem Dmitričem – a tahle bestie mě z ničeho nic popadne za prst. Račte odpustit, ale já jsem pracující člověk, dělám jemnou práci. Musejí mi zaplatit – vždyť já třeba nebudu moci tím prstem celý týden ani pohnout. To přece, milostpane, ani zákon nedovoluje, aby si jeden musel tohle nechat libit od havěti . . . Kam by to došlo, kdyby všechno začalo kousat! To bych se raději neviděl na světě . . .“

„Tak . . . Dobrá!“ řekne přísně Očumelov, odkašle si a svráští obočí. „Dobrá! Čípak je ten pes? Tohle jen tak neprojde. Já vám ukážu, co je to pouštět psy! Nejvyšší čas, abych si posvětil na ty pány, kterým se ještě neuráčilo dbát nařízení! Jen až mu napaří, padouchovi, pokutu, hned mu bude jasno, co je to pes a ostatní toulavý dobytek! Ten uvidí, zač je toho loket! . . . Jeldyrine,“ obrací se inspektor ke strážníkovi, „vyšetři, čí je to pes, a sepiš protokol! A ten pes musí být utracen. Bez dlouhých cavyků! Beztoho má vzteklinu . . . Čí je to pes, ptám se vás?“

„Bude to asi generála Žigalova!“ ozve se někdo z hloučku.

„Generála Žigalova? Hm . . . Jeldyrine, poslyš, stáhni se mne ten svrchník . . . To je vedro, bože! Asi se nám rozprší . . . Jedno mi však nejde do hlavy: jak tě mohl kousnout?“ obrátí se Očumelov na Chrjukina. „Cožpak jen tak dosáhne na prst? Vždyť je to špunt proti tobě, pořízkoví! Že ty ses škrábl o hřebík a teď tě napadlo malovat nám tu straky na vrbě? Ty jsi vyhlášená firma! Známe své lidi!“

„Pravda, milostpane, strkal mu pro legraci do tlamy cigáro, a tak se pes nikoho neptal a čap ho . . . Vodí vás za nos, milostpane!“

„Lžeš, šilhoune! Neviděls to, proč si tedy vymýšlíš? Milostivý pán je učený člověk a rozezná, jestli někdo lže nebo jestli z něho mluví svědomí, jako kdyby stál před Bohem . . . A lžu-li, ať to rozsoudí soud! Tam mají v zákoně psáno . . . Teď jsou si všichni rovni! Já sám mám přece bratra strážníkem, když to chcete vědět!“

„Nech těch řečí!“

„Ne, ne, generálovo to nebude . . .“ rozkládá hlubokomyšlně strážník. „Kdepak by si generál držel takovýho prcka. Má jen velký, stavěcí . . .“

„A víš to jistě?“

„Jistě, milostpane.“

„To vím taky. Znáám přece jeho psy: vzácné exempláře s rodokmenem a tohle je – čert tomu hledej jméno! Ani chlupy to nemá, natož rodokmen . . . mrcha jedna . . . A takové psisko šetřit?! Co vás to napadá?! Víte, co by se stalo, kdyby načapali takového psa v Petrohradě nebo v Moskvě? Zákon sem, zákon tam, bylo by po něm! Tady tobě, Chrjukine, se stalo příkoří a nesmíš to tak nechat! Musí dostat za vyučenou! Nejvyšší čas, aby . . .“

„Ale dost možná, že je to přece jen generálovo . . .“ rozumuje nahlas strážník. „Na čenichu to napsáno nemá . . . Onehdy jsem takového viděl na jejich dvoře.“

„To se ví, že je to generálovo,“ míní někdo v davu.

„Hm . . . Poslyš, Jeldyrine, přehoď mi zas svrchník přes rameno, nějak pofukuje . . . mrazí . . . Odvedeš psa ke generálovi a přeptáš se tam. Vyřídíš, že jsem ho našel a že ho posílám, a řekni, aby ho nepouštěli na ulici. Bude to nejspíš pes velmi cenný, a kdyby mu každý neřád strkal cigáro pod nos, brzy by ho oddělali. Pes je něžné stvoření . . . A co ty, troupe! Dej ruku dolů! Chceš tím pitomým prstem píchnout do nebe? Sám sis to nadrobil!“

„Tamhle jde generálův kuchař. Ten nám poví. Halo, Prochor! Pojď sem, příteli. Vidíš tohohle psa? Je to váš?“

„Povídali! Jakživ u nás něco takového nebylo!“

„Jaképak dlouhé vypyávání,“ praví Očumelov. „Toulavé psisko, a je to. Nač tu dlouho mluvit . . . Když řeknu toulavé, tak toulavé . . . Utratit a hotovo.“

„Náš to není,“ pokračuje Prochor. „Je to bratra našeho generála, co onehdy přijel. Ten náš nemá rád chrty. To bratr si na ně potrpí . . .“

„Snad mu nepříjel bratříček? Vladimír Ivanyč?“ ptá se Očumelov a tvář mu jhne dojatým úsměvem. „Pro krindapána! Kdepak bych si byl pomyslil! Na návštěvu přijel?“

„Přijel . . .“

„Pro krindapána! Po bratříčkovi se mu zastesklo? . . . A představte si, já o tom nevěděl! Tak tedy ten pejsek je jeho? To mě těší . . . Vezmi si ho. Ty můj pejsku . . . Ty čipero jedna . . . Čaps ho za prst! Ha, ha, ha . . . Nu, co se třeseš? Vrr . . . vrr . . . vzteká se, šelma . . . Takový pucík . . .“

Prochor zavolá na psa a odchází s ním od ohrady . . . Hlouček se směje Chrjukinovi.

„Však já se ti jednou dostanu na kobytku!“ hrozí mu Očumelov, a choule se do pláště, pokračuje v obchůzce tržiště.

ČECHOV, Anton Pavlovič a Emanuel FRYNTA. *Vybrané povídky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1956. Dostupné také z:

<https://ndk.cz/uuid/uuid:702ac240-2cb5-11e3-a5bb-005056827e52>